

Öppenvårdsinsatser barn och unga 2024

En redogörelse av pågående arbete inför
fortsatt utveckling mot ökad likställighet och
nya lagkrav

Öppenvårdsinsatser barn och unga 2024

Datum: november 2024

Dnr: SOF 2024/543

Sammanfattning

I Stockholms stads budget 2024 tilldelades socialnämnden budgetuppdraget att i samråd med stadsdelsnämnderna göra en översyn av insatser staden ger inom ramen för barn- och ungdomsvården i syfte att säkerställa likställigheten och att barn och unga får insatser av hög kvalitet.

Det finns god kunskap om vilka insatser som bedrivs inom stadens öppenvårdsenheter för barn och unga, både insatser som finns lokalt i stadsdelsnämnderna och de som tillhandahålls centralt i staden. Dessa insatser har kartlagts i flera omgångar de senaste åren; av socialförvaltningen, av Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt av konsultfirman Lumell Associates. Inom ramen för arbetet med Framtidens socialtjänst, omställningen till den nya socialtjänstlagen, pågår ett arbete där stadens öppenvårdsinsatser har validerats.

I denna rapport presenteras kortfattat och samlat de parallella arbeten som pågår inom stadens öppenvård för att ge en överblick inför fortsatt utvecklingsarbete i omställning till ny socialtjänstlag och mot ökad likställighet i staden.

Rapporten konstaterar avslutningsvis att stadens öppenvårdsvård kommer att präglas av många förändringar de närmaste åren. Samtidigt som socialtjänsten ska möta upp framtidens behov, lagkrav och resursmässiga förutsättningar ska också allt gott som görs idag bibehållas och den omfattande kunskap och de erfarenheter som stadens medarbetare och chefer besitter ska tillvaratas.

Innehåll

<i>En redogörelse av pågående arbete inför fortsatt utveckling mot ökad likställighet och nya lagkrav</i>	1
Sammanfattning	3
Inledning	5
Redogörelse för aktuellt arbete inom stadens öppenvård för barn och unga	5
Likställighet inom stadens öppenvård	5
Socialtjänstens insatser till barn och unga	5
<i>Stadens arbete med insatser för barn och unga</i>	6
<i>Kartläggning av icke manualbaserad familjebehandling i Stockholms stad</i>	7
<i>Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott</i>	8
Framtidens socialtjänst	9
<i>Förslag på insatser som ska ges utan behovsprövning</i>	10
<i>Arbetet med validering av insatsutbudet</i>	10
<i>Förslag på framtida insatser efter individuell behovsprövning</i>	11
Uppföljning och utveckling	12
<i>Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning</i>	12
<i>Granskning av insatser till barn och unga i risk för kriminalitet</i>	13
<i>Granskning av stadens öppenvård för barn och unga</i>	13
Uppdrag relaterat till öppenvård i budget 2025	13
Slutord	14

Inledning

I Stockholms stads budget 2024 tilldelades socialnämnden budgetuppdraget att i samråd med stadsdelsnämnderna göra en översyn av insatser staden ger inom ramen för barn- och ungdomsvården i syfte att säkerställa likställigheten och att barn och unga får insatser av hög kvalitet. Det finns god kunskap om vilka insatser som bedrivs inom stadens öppenvårdsenheter för barn och unga, både insatser som finns lokalt i stadsdelsnämnderna och de som tillhandahålls centralt i staden. Dessa insatser har kartlagts i flera omgångar de senaste åren; av socialförvaltningen, av Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt av konsultfirman Lumell Associates. Inom ramen för arbetet med Framtidens socialtjänst, omställningen till den nya socialtjänstlagen, pågår ett arbete där stadens öppenvårdsinsatser har validerats. I denna rapport presenteras kortfattat och samlat de parallella arbeten som pågår inom öppenvården för att ge en överblick inför fortsatt utvecklingsarbete i omställning till ny socialtjänstlag och mot ökad likställighet i staden.

Redogörelse för aktuellt arbete inom stadens öppenvård för barn och unga

Likställighet inom stadens öppenvård

Stadens egen öppenvård till barn och unga tillhandahålls av de elva stadsdelsnämndernas lokala öppenvårdsenheter samt den centrala öppenvård som socialnämndens avdelning för socialt stöd bedriver. Det finns variationer i organisering men också i vilka insatser som erbjuds i de olika stadsdelsnämnderna i staden. Variationerna kan exempelvis bero på tradition av att arbeta på ett visst sätt, lokalt skilda behov och medarbetare med olika typer av kompetenser.

För att öka likställigheten och ge stadens öppenvård möjlighet att utbyta erfarenheter ordnar socialförvaltningen regelbundet stadsövergripande chefsnätverksträffar samt årligen en konferensdag för medarbetare som arbetar inom stadens öppenvård.

Socialtjänstens insatser till barn och unga

Det finns olika typer av öppna insatser för barn och unga inom socialtjänsten. Dels kan insatser ges utan föregående behovsprövning och dels efter en utredning och en individuell behovsprövning. Socialnämnden (i Stockholms stad gäller det även stadsdelsnämnderna) ansvarar för att det finns tillgång till öppna insatser för att kunna möta barns och ungas behov. Socialtjänsten kan ha en egen öppenvård eller köpa in insatser av privata utförare.

Insatser som ges som service på den så kallade friytan är insatser som inte föregås av en utredning eller en individuell behovsprövning. Dessa insatser ska vara allmänt inriktade och generellt utformade. Insatserna kan riktas till grupper eller enskilda individer men inte vara anpassade utifrån individuella behov och får inte dokumenteras. Stöd utan behovsprövning handlar framförallt om förebyggande, rådgivande och informerande insatser samt olika typer av öppna verksamheter, till exempel ungdomsmottagningar, föräldrarådgivning och föräldraskapsstöd.

Insatser som ges efter en utredning/en behovsprövning med beslut om bistånd ska vara individuellt anpassade och utgå från den enskildes behov.

Exempel på öppna insatser:

- Stöd till föräldrar, enskilt eller i grupp, för att stärka föräldraförmågan.
- Familjesamtal – gemensamma samtal för barn och föräldrar.
- Enskilda stödsamtal för barn och unga.
- Strukturerade öppenvårdsverksamheter riktade till särskilda målgrupper, till exempel barn och unga som bevittnat våld eller har föräldrar med missbruksproblem.
- Strukturerade öppenvårdsinsatser.
- Öppenvårdsbehandling för unga med missbruksproblematik.
- Kontaktperson eller kontaktfamilj är andra exempel på öppna insatser.

Insatser till barn och deras föräldrar ska i första hand ges frivilligt och i öppna former på hemmaplan. Ibland är det dock nödvändigt med placering utanför hemmet. Socialtjänsten ska enligt SoL i första hand sträva efter att placeringar utanför hemmet sker i samförstånd med barn och föräldrar. Om det inte är möjligt kan det under vissa förutsättningar bli aktuellt att mot föräldrars och barns vilja omhänderta barnet enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för att se till att barn som inte kan bo med sina föräldrar får en god vård och omsorg som svarar mot barnets behov.

Stadens arbete med insatser för barn och unga

Med avstamp i beskrivningen ovan av öppna insatser respektive insatser i form av placeringar av barn och unga utanför hemmet fokuserar detta tjänsteutlåtande på arbetet med öppna insatser som bedrivs i staden.

I Stockholms stad är strukturerade öppenvårdsinsatser den kategori av insats som oftast beviljas efter en utredning och familjebehandling i egen regi är den mest förekommande insatsen i

denna kategori. År 2023 beviljades 5547 öppenvårdsinsatser i staden, varav 5048 i egen regi.¹

Kartläggning av icke manualbaserad familjebehandling i Stockholms stad

Under 2023 inventerade Lumell på uppdrag av Stockholms stad arbetet med familjebehandling i stadens samtliga stadsdelsnämnder. Inventeringen gjordes för att öka förståelsen för hur öppenvården arbetar med familjebehandling och ge underlag för en stadsgemensam definition och samsyn när det gäller förhållningssätt, arbetssätt, innehåll och process för insatsen. Familjebehandling är den vanligast beviljade insatsen i alla stadsdelsnämnder och varierar i innehåll, omfattning, intensitet och upplägg, vilket gör det svårt att följa upp resultat samt minskar likställigheten i staden. Lumell fick i uppdrag att tydliggöra för både medarbetare och brukare vad som menas med familjebehandling samt vilka komponenter som inkluderas i insatsen. Kartläggningen skulle också belysa likheter och skillnader mellan olika stadsdelsnämnder i hur familjebehandling används.

Stadens medarbetare involverades på olika sätt löpande under inventeringen 2023, bland annat genom intervjuer med representanter från öppenvårdsenheter och utredningsenheter. Intervjuerna låg sedan till grund för en enkät som skickades till chefer och medarbetare vid samtliga stadsdelsnämnder. Enkätsvaren följdes därefter upp vid några workshops där chefer och medarbetare från både öppenvårdsenheter och utredningsenheter deltog. För en ytterligare kvalitetssäkring genomfördes även intervjuer med chefer och medarbetare från både öppenvårdsenheter och utredningsenheter efter genomförda workshops. Genom enkäterna framkom en stor spridning i antal och innehåll vad gäller familjebehandlingsinsatser i stadsdelsnämnderna. Vidare framkom att medarbetare och chefer önskar stöd avseende utbildning och uppföljning för att i framtiden få kunskapsstöd för familjebehandling som insatsform samt ett mer systematiskt uppföljningsarbete, gärna med stöd från centrala funktioner inom staden. Många enkätsvar betonade vikten av socialtjänstens helhetsperspektiv och flexibilitet i utformningen av öppenvårdsinsatser. Majoriteten av de som svarade på enkäten ansåg att de komponenter som ingår i insatsen ska vara kunskapsbaserade och att grundutbudet av familjebehandling ska vara lika i hela staden.

¹ Uppgifter från Socialtjänstrapport 2023, En beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad. Socialförvaltningen.

Den inventering och kartläggning som Lumell genomfört har sammanfattats i en rapport² som även presenterar ett förslag på en ny stadsgemensam definition av familjebehandling, beskriver vilka komponenter som idag ingår i insatsen i staden samt vilka målgruppers behov som möts av familjebehandling. Samtliga förslag i rapporten har utformats med utgångspunkt i de önskemål och den återkoppling som framkommit i enkätsvaren, i intervjuer och under de workshops som genomförts. Den nya definitionen och ett förtydligande av de komponenter i icke manualbaserad familjebehandling som identifieras i den här rapporten, kommer att fortsätta att utvecklas i staden under perioden 2024–2025.

I syfte att öka likställigheten i staden samt tydligare kunna kommunicera till brukarna vad en insats kommer att innebära, föreslås i rapporten att icke manualbaserad familjebehandling delas upp i kategorier som ska kunna erbjudas vid alla stadsdelsnämnder. Kategorierna syftar till att tydliggöra innehåll i insatsen utifrån brukarnas behov samt göra det enklare att följa upp resultat i förhållande till mål med insatsen.

Med utgångspunkt från rapporten kommer Karlstads universitet under våren 2025 undersöka, förtydliga och skapa samsyn kring de komponenter i familjebehandling som identifierades i kartläggningen. Det kommer att ske tillsammans med verksamheterna i staden och även baserat på bästa tillgängliga kunskap i forskning. Genom stadens deltagande i Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning (NUSO)³ samt genom den individbaserade systematiska uppföljning som gjorts av samtliga avslutade barnavårdsutredningar 1 oktober 2023- 31 mars 2024 finns det möjlighet att göra en fördjupad målgruppsanalys för biståndsbedömd familjebehandling i staden. Modellen för icke manualbaserad familjebehandling skulle därefter kunna vidareutvecklas och testas i pilotprojekt i några av stadsdelsnämnderna. Detta för att upptäcka eventuella behov av förändringar av modellen innan den eventuellt sprids till samtliga stadsdelsnämnder. Vidare kommer behovet av stadsgemensamma utbildningar kring de komponenter som efter den fördjupade studien föreslås inkluderas i icke manualbaserad familjebehandling samt ett stadsgemensamt system för systematisk uppföljning av insatsen ses över.

Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott

Under åren 2023 och 2024 har staden deltagit i Socialstyrelsens samverkanspilot för att implementera kunskapsstödet *Insatser för*

² Kartläggning av icke manualbaserad familjebehandling i Stockholms stad. Lumell Associates. Slutrapport oktober 2024.

³ NUSO beskrivs nedan under en egen rubrik.

att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott.

Till kunskapsstödet hör även rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år med normbrytande beteende och återfall i brott. Inom ramen för arbetet med de rekommenderade insatserna och med målet att utveckla dessa i staden samt svara upp mot kunskapsstödet pågår ett utvecklingsarbete.

Under hösten 2024 har 30 familjebehandlare från samtliga stadsdelsnämnder utbildats i Funktionell familjeterapi (FFT). Familjebehandlarna kommer i direkt anslutning till utbildningen påbörja utbildningshandledning som ska pågå i upp till 18 månader i syfte att uppnå certifiering. FFT är en av de insatser som rekommenderas i Socialstyrelsens kunskapsstöd.

Det pågår även samtal kring möjligheten att i staden starta upp ytterligare ett multisystemiskt terapi (MST)-team. Detta för att möjliggöra för barn och unga från fler stadsdelsområden att ta del av insatsen. Även insatsen MST rekommenderas i Socialstyrelsens kunskapsstöd.

Inom ramen för arbetet med kunskapsstödet och med fokus på rekommendationen Färdighetsträningsprogram för målgruppen 6-11 år, där staden idag saknar insatser, pågår ett arbete för att se om staden kan utbilda medarbetare i och prova insatsen Coping Power Program (CPP). För att finansiera en implementering av CPP har staden ansökt om statsbidrag från Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

Framtidens socialtjänst

En ny socialtjänstlag kommer innebära en stor omställning för hela socialtjänsten med ökat fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv, kunskapsbaserade insatser och ökade möjligheter att ge insatser utan föregående biståndsbeslut. Med den nya lagen ökar förutsättningarna att komma in med insatser i ett tidigare skede, innan problem vuxit sig stora.

Vilka insatser som staden erbjuder inom ramen för barn- och ungdomsvården i syfte att säkerställa likställigheten, kommer att påverkas av hur socialtjänsten framöver ska anpassa verksamheten till de nya lagkraven samt arbeta vid införande av en ny socialtjänstlag⁴ med fokus på ökad tillgänglighet och fler insatser utan behovsprövning.

Staden tar sig an omställningen till en ny socialtjänstlag i projektform. Projektet Framtidens socialtjänst – omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst syftar till att nå den nya socialtjänstlagens intentioner, hålla samman omställningsarbetet och bidra till en likvärdig socialtjänst över hela staden. Arbetet med

⁴ Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag. SOU 2020:47.

att ställa om socialtjänsten i Stockholms stad kommer pågå under flera år och behöver ske successivt där alla delar i omställningen tas om hand. En projektplan för omställningsarbetet har tagits fram och där framgår övergripande målsättningar samt delmål för hur socialtjänsten bör utformas för att kunna ligga i linje med kommande lagstiftnings intentioner. Projektplanen sträcker sig fram till och med 2028, det vill säga den period regeringen aviserat statliga medel till kommunerna för omställningsarbetet. Projektet är avgränsat på så sätt att socialnämnden och äldrenämnden gemensamt ansvarar för att hålla samman och leda det stadsövergripande omställningsarbetet, samt att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete. Var och en av stadsdelsnämnderna ansvarar för det lokala omställningsarbetet.

Förslag på insatser som ska ges utan behovsprövning

En av de centrala förändringarna i den nya socialtjänstlagen är att kommunerna föreslås få möjlighet att erbjuda fler insatser utan individuell behovsprövning. Arbetet har under året inriktats på att kartlägga och identifiera förändringsbehov i syfte att åstadkomma ett givande utgångsläge för kommande förflyttningar och införande av nya insatser och arbetssätt. För att få en tydlig bild av vilka möjligheter, utmaningar och risker som kan finnas med att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning har målgruppernas behov kartlagts inom samtliga verksamhetsområden. Kartläggningen utgör grunden för ett förslag på vilka insatser som är lämpliga att erbjudas utan individuell behovsprövning inom första linjen, hur de skulle kunna ges och var socialtjänsten skulle behöva befinna sig för att vara lätt tillgänglig för medborgarna. Detta omfattande underlag är centralt i Lumells kommande slutrapport (klar i början av 2025) som ska lämna förslag på stadsgemensamma komponenter för första linjeverksamheter, hur dessa kan prövas samt förslag på insatser som är lämpliga att erbjudas utan föregående behovsprövning. Därefter fortsätter projektgruppen arbetet med att ta fram förslag på insatser lämpliga att erbjudas utan föregående behovsprövning. Förslag beräknas presenteras under 2025.

Arbetet med validering av insatsutbudet

Lumell har på uppdrag av socialnämnden, inom ramen för arbetet med Framtidens socialtjänst, samlat in insatsutbudet per verksamhetsområde och stadsdelsnämnd. Utgångspunkten är resultatet från SKR:s kartläggning av socialtjänstinsatser från år 2022⁵ som sammanställdes per stadsdelsnämnd och verksamhetsområde. Chefer och medarbetare (från både utredningsenheter och öppenvårdsenheter) vid varje stadsdelsnämnd

⁵ Kartläggning av Socialtjänstens insatser, SKR (2022)

har validerat resultaten och kompletterat med nya insatser. Insatser som ges centralt av socialnämnden har kartlagts separat men enligt samma metod.

Av arbetet ovan framkommer att det är stora skillnader mellan stadsdelsnämnderna sett till antalet insatstyper som erbjuds inom barn och unga med en variation mellan 14 till 55 insatser. En stor andel av insatserna inom barn och unga erbjuds endast vid en eller ett fåtal stadsdelsnämnder. Totalt i de elva stadsdelsnämnderna erbjuds 86 olika typer av insatser. Vidare framkommer att de flesta stadsdelsnämnder ger flera typer av insatser utan behovsprövning inom barn och unga samt att en relativt liten andel av insatserna ges till följd av stadsövergripande riktlinjer eller beslut och att en stor andel av de insatser som ges vid få stadsdelsnämnder ges till följd av ett lokalt beslut. I och med att det inte finns några tydliga definitioner av vad som är en insats och vad som är arbetssätt/metod är inte valideringen heltäckande. Ett syfte med Lumells arbete är att ta fram förslag på några insatser som alla stadsdelsnämnder ska genomföra utan individuell behovsprövning för att få en likställighet över staden

Förslag på framtida insatser efter individuell behovsprövning

Liknande det arbete som gjorts med att ta fram förslag på insatser som är lämpliga att erbjudas utan föregående behovsprövning skulle arbetet som beskrivs ovan kunna ligga till grund för och användas till att ta fram förslag på vilka insatser som bör/ska ges efter en utredning/föregående behovsprövning och beslut om insats.

Utöver att ta fram förslag på insatser som kan ges utan föregående behovsprövning och insatser som kan ges med bistånd efter en utredning/föregående behovsprövning behöver ett arbete göras för att se vilka insatser som kan komma att behöva ges både utan och med föregående behovsprövning. Detta för att inte skapa stuprör och skarpa gränser mellan insatser. Huruvida samma insats kommer att ges utan eller med föregående behovsprövning kan till exempel bero på mottaglighet och motivation samt behov av uppföljning av det enskilda barnet eller den unga.

I kommunstyrelsens förslag till budget 2025 presenteras ett uppdrag där socialnämnden i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna inför omställningen till en ny socialtjänstlag ska utreda organiseringen av intensiva och kostsamma öppenvårdsinsatser för att uppnå ökad tillgänglighet, likställighet och effektivitet. Uppdraget kommer att vara en del i arbetet med hur socialtjänsten i Stockholms stad framöver ska säkerställa likställighet och att invånarna ska få stöd och hjälp oavsett var i staden de bor. I arbetet med uppdraget kan Lumells arbete som beskrivits ovan ligga till grund för samtal om vilka insatser som ska ges efter en individuell behovsprövning, lokalt, regionalt och

centralt samt vilka insatser som ska tas bort. I takt med att insatsutbudet i staden likställs och bygger på kunskap kommer en del insatser att behöva avimplementeras.

Uppföljning och utveckling

Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning

Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning(NUSO) kombinerar systematisk uppföljning och forskning med målsättningen att skapa nationell, regional och lokal kunskap om utgångsläget inför ny socialtjänstlag samt följa förändringar över tid. NUSO fokuserar på centrala delar i socialtjänstreformen avseende ökad tillgänglighet och förebyggande arbete, en jämställd och jämlik socialtjänst samt utvecklingen av socialtjänstens arbete utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Under 2024 genomförs tre delstudier om socialtjänstens arbete med barn, unga och familjer varav två helt eller delvis omfattar öppenvården:

- Delstudie 1: Uppföljning av avslutade barnavårdsutredningar
- Delstudie 2: Uppföljning av icke biståndsprövade insatser

Delstudierna följer upp alla steg – från förebyggande åtgärder till aktualisering, utredning och insats. Syftet är att öka kunskapen om vägen till olika typer av stöd för barn, unga och familjer. Kommunerna som deltar får stöd att följa upp, analysera och jämföra. På så vis stärks förutsättningarna för att utveckla verksamheten utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Alla kommuner i landet har bjudits in att delta kostnadsfritt. Totalt deltar nu drygt 130 kommuner och stadsdelsnämnder. Stockholms stad deltar med samtliga stadsdelsnämnder i alla tre studier. Dessutom deltar socialnämndens avdelning för socialt stöd i delstudien som följer upp icke biståndsprövade insatser. Varje stadsdelsnämnd har kontaktpersoner för NUSO och socialnämnden stöttar stadsdelsnämnderna i arbetet, bland annat genom att anordna gemensamma workshops i staden. För deltagande kommuner anordnas även nationella workshops.

Redan nu har preliminära resultat återkopplats till respektive stadsdelsnämnd när det gäller avslutade barnavårdsutredningar samt aktualiseringar/inkommande information. Uppföljningen av icke biståndsprövade insatser pågår fortfarande, dels genom uppföljning av alla påbörjade insatser till och med den 31 oktober 2024, dels genom uppföljning av personalresurser inom den sociala barn- och ungdomsvården. Resultat om insatser utan biståndsprövning väntas under våren 2025. Då kommer också de insatser som beslutades under den första undersökningsperioden i delstudie 1 att följas upp.

Socialnämnden kommer tillsammans med stadsdelsnämnderna att använda resultaten för att analysera och förbättra arbetet med barn

och unga inom socialtjänsten. Arbetet med resultaten av NUSO är nära sammanlänkat med annat utvecklingsarbete som pågår vad gäller stadens öppenvård, så som omställningen till nya socialtjänstlagen.

Granskning av insatser till barn och unga i risk för kriminalitet

Stadsrevisionen genomför en granskning av insatser till barn och unga i risk för kriminalitet. Syftet med granskningen är att bedöma om socialtjänsten säkerställer att insatser för att förebygga och förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet sker i enlighet med kommunfullmäktiges intentioner.

I granskningen ingår kommunstyrelsen, socialnämnden samt stadsdelsnämnderna i Enskede-Årsta-Vantör och Skärholmen.

Granskningen startade i augusti 2024 och genomförs genom intervjuer med berörda personer samt dokument- och aktgranskning. Inhämtat material ska behandlas av revisorerna i december 2024 och därefter redovisas resultaten i en revisionsrapport.

Granskning av stadens öppenvård för barn och unga

Socialtjänstinspektörerna genomför under hösten 2024 en granskning av öppenvård i egen regi för barn och unga. Granskningen har fokus på rättssäkerhet, samverkan, effektivitet och delaktighet och genomförs i stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Kungsholmen och Hässelby-Vällingby. Inspektörerna tittar på dokumentation gällande enskilda barn, deltar på behandlingskonferenser samt tar in övergripande dokumentation så som verksamhetsplaner och rutiner. I granskningen ingår dokumentation från både utredningsenheter och öppenvårdsenheter för att kunna följa barnet i socialtjänstens process.

Granskningen kommer att redovisas på nämnd i januari 2025. Dessförinnan sker en återkoppling till respektive deltagande stadsdelsnämnd och därefter ska granskningen och kunskapen den genererar spridas till och arbetas vidare med vid samtliga stadsdelsnämnder samt socialnämndens avdelningar för strategi och utveckling samt för socialt stöd.

Uppdrag relaterat till öppenvård i budget 2025

Nedan följer skrivningar och uppdrag från kommunstyrelsens förslag till budget 2025 som kommer att ligga till grund för och har påverkan på stadens fortsatta arbete för att utveckla öppenvården:

- Socialnämnden ska genom sin samordnande och övergripande roll bidra till att invånarna får rättssäkra, likvärdiga och tillgängliga insatser oavsett var de bor i staden.

- En förutsättning för att stödet ska nå dem som behöver det, både tidigt stöd och senare insatser, är att socialtjänsten är tillgänglig på de platser och tider där stockholmarna har möjlighet att möta den.
- Samhällets insatser ska vara såväl långsiktiga som grundade i vetenskap och beprövad erfarenhet om vad som är effektivt.
- Likställighet ska säkerställas och alla stockholmare ska få de insatser och det stöd och skydd de har rätt till, oavsett var i staden de bor.
- Öppenvårdsinsatserna ska utvecklas och den som söker hjälp ska enkelt och snabbt ges stöd oavsett om det handlar om stöd i föräldraskapet eller skydd från våld.
- Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser och arbetet för ökad trygghet behöver stärkas i hela Stockholm
- De många verktyg som staden förfogar över ska användas i det brottsförebyggande arbetet, det handlar bland annat om att erbjuda stöd i föräldraskapet.
- Öppenvårdsinsatser gentemot unga och deras familjer är centrala.
- Staden ska vidareutveckla föräldraskapsstödsprogram, utveckla våra familjecentraler och verka för att fler kan öppna samt verka för att samtliga stadsdelsnämnder i ytterstaden ska ha hembesöksprogram för förstagångsföräldrar.
- Socialnämnden ska utreda hur jour- och familjehem ska rekryteras i staden, hur anpassade behandlingsinsatser med hög tillgänglighet och intensitet kan utökas samt hur anpassade öppenvårdsinsatser för barn placerade i jour- och familjehem i egen regi ska säkras.
- Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna inför omställningen till en ny socialtjänstlag utreda organiseringen av intensiva och kostsamma öppenvårdsinsatser för att uppnå ökad tillgänglighet, likställighet och effektivitet.

Slutord

Arbetet i omställningen mot framtidens socialtjänst kommer tillsammans med allt annat pågående arbete som beskrivs ovan vara vägledande i de steg som ska tas under 2025 och framåt inom stadens öppenvård. Stadens egen öppenvård ska svara mot invånarnas behov och lagstiftningens intentioner samt säkerställa likställighet och invånarna ska få stöd oavsett var i staden de bor. Det kommer att bli en utmaning att möta upp framtidens behov, lagkrav och resursmässiga förutsättningar och samtidigt bibehålla allt gott som görs idag och ta tillvara på den omfattande kunskap och de erfarenheter som medarbetare och chefer inom staden

besitter. Den omvälvande och utvecklande period som kommunerna har framför sig de närmaste åren innebär att socialtjänsten ska välja nya vägar och lämna en del gammalt bakom sig. Det finns en stark tro på att socialtjänsten med nya eller modifierade arbetssätt, metoder och ökad likställighet ska kunna ge fler barn, unga och familjer med behov rätt stöd.